Anul I. 1 Iulie 1926 No. 1

Vipera

Revistă săptămânală

Redacția și Administrația
CLUJ
Strada Baba Novac No. 5
Telefon: No. 412.

Redactor responzabil:
OCT. G. T. LASCU

Abonamentul pe un an 600 Lei
Pentru instituțiuni 1000 Lei
Pentru funcționari și studenți 400 Lei

Partidul poporului în propagandă electorală prin

Preţul:

Avram Iancu și Tischler Moriț

Recunoștința noastră. — Toleranța noastră. — Complicitatea noastră.

Credeți să comitem o profanare a memoriei marelui nostru erou punându-l într'ún rând cu acest circumcis galițian cu pântecele umflate prin truda bieților noștri țărani? Așa ar fi, dacă n'ar fi comis această profanare mai înainte aceia, cari au făcut mai mult decât noi, făcându-l pe Tischler Moriț stăpânitoriul Munților Apuseni și degradând pe urmașii lui Avram Iancu la umilul rol de sclavi ai pripășitului nostru concetățean circumcis: Tischler Moriț.

Inainte cu doi ani când a început lupta dreaptă și cinstită a Moților pentru pădurile cari începură să intre pe mâni de venetici galițieni și grecotei, populația Munților Apuseni încă nu știa cine este dușmanul ei de moarte. Societățile cari mânate de instinctul corbului hrăpăreț au pus mâna pe câte o bucată prețioasă din pădurile moților, s'au desființat prin lupta îndârjită de 2 ani de zile a urmașilor lui Avram Iancu, cari nu vor să fie lăsați despoiați și muritori de foame de către generația atât de recunoscătoare a meritelor lor istorice.

Mai mult bun simț sau sentimentul de nesiguranță vor fi alungat dintre munți aceste societăți, să nu mai căutăm, dar să constatăm cu indignarea cuvenită că aceste păduri în loc să intre pe mâni de moți au încăput în vastul patrimoniu al evreului Tischler Moriț.

La București s'au întâlnit două făpturi egal de hidoase ca trup și suflet, asemănătoare prin grosimea botului lor de râmători și pântecele umflate din truda și lacrimile celor despuiați de rodul muncei de o viață întreagă. Recunoscându-și din primul moment afinitățile corporale și sufletești, cei doi grohăitori au pus la cale nimicirea alor 45 comune de moți.

Tischler Moriț a discutat la București cu conu Alecu Constantinescu.

Situația de astăzi a luptei ce se dă între trustul de interese de spoliare a societății naționale galițiene pentru lăsarea pe drumuri a moților, sprijinită de cunoscutul grohăit cu duhoare de cocină, și între urmașii lui Avram Iancu (ce respingătoare paralelă!) este cu totul descurajatoare și degradantă.

Intreaga pădure a Munților Apuseni a încăput pe mânile lui Tischler Moriț și pădurile moților sunt culcate la pământ cu multă grabă, iar drumurile Munților Apuseni sunt pline de cărăuși perciunați și soioși aduși cu duiumul din Galiția și Maramurăș pentru ca să ajute pe marele lor conațional la distrugerea pădurilor, și să fie martori oculari ai rușinei naționale care s'a năpăstuit asupra bravilor urmași ai lui Avram Iancu.

Dar până când . . .

„VIPERA"

Talmudistul Fridman face zestre miresei sale.

Cu ce se ocupă în ore libere un talmudist? — Logodnici cari fac afaceri proaste. — 20,000 lei într'un cerceaf.

Zilele trecute siguranța locală prin agilitatea d-lor Popescu și Șulioc, dela acel serviciu au dat de urma unei vaste contrabande de mătase. In ziua de 4 Iunie dânșii s'au prezentat la Helena Bernat Abraham din Cluj, despre care aveau informațiuni, că este comerciantă angrosistă de mătăsuri, desfăcându-și marfa pe ascuns.

Perchiziția a dat rezultate satisfăcătoare întrucât s'au găsit la dânsa 25 kgr. de mătase.

La întrebarea de unde provine aceasta mătasă Helena Abraham a răspuns cu lacrămi în ochi, că această mătasă ia fost făcută cadou de către talmudistul Fridman dela Satu-Mare, bun evreu întru Iehova și în orele sale libere logodnic al ei și contrabandist de mătase. Și pentru apărarea sa a mai declarat sentimental că astăzi deja ori ce bun evreu are milioane și nici ea nu se putea mărita cu Friedman până nu au făcut împreună vre-o afacere bună.

Cum funcționarii sigurenței nu s'au prea lăsat influențați de sentitimentalismul Helenei Abraham și i-au împachetat mătasea, care trebuia să fie zestrea ei. Helena Abraham văzându-și planurile de grabnică îmbogățire zdruncinate, mărturisi că mai are 20,000 lei pe cari le pune la dispoziția siguranței pe lângă toate grațiile ei personale, lucru despre care ceru să se păstreze secretul oficial nu cumva să afle logodnicul.

Pe semne însă siguranța găsi că gingașele oferte ale contrabandistei nu sunt tocmai cușere și refuză să se împărtășească din ele.

Helena Abraham atuncea indignată în sine de refuzul nepoliticos, temându-și însă marfa, o împacheta bocind într'un cearceaf zicându-i un la revedere melancolic, și furișa lângă marfă celea 20.000 lei oferite.

Dar beata Helena pe semne puse mâna pe bani în zi de Șabes, pentrucă banii au dispărut cum au venit. S'a dresat nroces verbal de în-

Regele israelit al pădurilor moților.

cercare de mituire şi banii au fost confiscaţi.

Numai rămase nimic de făcut de cât să se avizeze logodnicul la Satu-Mare, că afacerile merg prost şi să radă putina sofort nach Galicia.

Aşa se întâmpla ca atunci când siguranţa a vrut să pună mâna şi pe umilul servitor a lui Iehova acesta deja făcea bezele autorităţilor româneşti din Lemberg s'au alt oraş a lui de origine, nu este însă exclus că şi beata Helena de aci înainte va primi sărutări tot numai dela aceiaşi distanţă dela logodnicul Fridman bun talmudist poate, dar prost om de afacere.

Prin indiscreţia Helenei Abraham au mai fost arestaţi la Cluj Stern Herman, Regher Filip, Farcaş Iacob, Ţiţelbein Pincas, Rothart Abraham, Finkelstein Mozes şi alţi cetăţeni rumuni cu acte de cetăţenie şi militare în buna regulă, emise de comunitatea ort. izraelită dintr'o comună oarecare a judeţului Maramorosch, rumunesc dija.

Se afirmă că odată puşi în libertate toţi aceşti cinstiţi neguţători v'or părăsi ţara rumunească, înapoindu-se pe meleagurile lor de origine mai calde, şi vor da o telegramă ministrului de comerţ făcându-l personal răspunzător pentru marea pagubă ce suferă comerţul românesc prin plecarea lor din ţară.

Respectul pentru hârtia unui ziar

Gazeta Maramureşului publică o desminţire a d lui Dr. Balint din Sighetul Marmaţiei, desminţire pusă pe hârtie în termenii de mai jos:

„Eu d-le Director nu citesc „Patria“, pentrucă nu mă ocup cu curăţirea cloacelor căzând această sarcină mirositoare în competinţa hinghierului oraşului.

Tot aşa şi cu „Maramureşul“. Insă aci sunt silit să adaog ceva şi anume: trebue morala eroilor roţii roşii şi a muntelui Piciorul Capri, ca să încasezi banul cuiva, că apoi cu ajutorul banului lui, să-l murdăreşti.

In fine: câinele udând baza unui felinar, înzădar crede, că felinarul se va stânge! Asigur eroii roţii roşii şi a muntelui Piciorul Caprii, că felinarul nu se va stânge, ci va lumina şi mai departe pentru binele neamului.

Atâta tot ce vă pot spune, d-le Director. Eu mai mult nu mă voi ocupa cu inconştienţii aceştia. De mine pot lătra, cât îi ţine gâtul.“

*

Fără să căutăm motivele indignărei până la uitare de sine a d-lui Dr. Balint, facem o constatare simplă:

Vor fi confundând ziarele menţionate de d-sa rolul lor, dar şi d-l Dr. Balint confundă toleranţa hârtiei de ziar cu aceea a hârtiei ... igienice.

Se caută țap ispășitor.

Când consiliul orașului n'are treabă...... face anchetă la uzina electrică.

Inainte cu trei ani de zile s'a publicat concurs pentru ocuparea postului de director al uzinelor electrice din Cluj. S'au prezentat câțiva concurenți și orașul a acceptat oferta d-lui inginer Roată, numindu-l director.

Ce-a făcut ce-a deres d. Roată, săcătuitele mașini nenorocite ale uzinei electrice insuficiente deja acum zece ani, au reușit să furnizeze curentul necesar populației orașului nostru.

După un timp oarecare însă iată că se neliniștesc din nou concurenții. Se fac nenumărate obiecțiuni împotriva conducătorului uzinei electrice, se face chiar și denunț penal și aceia despre cari nu știm dacă în practică ar fi putut face ceeace a făcut d. inginer Roată, afirmă acum nici mai mult nici mai puțin că directorul uzinei este răspunzător dacă mașinile de pe timpul lui Pazvante Chioru, nu au putut furniza tot atâta curent ca uzinele cascadei dela Niagara.

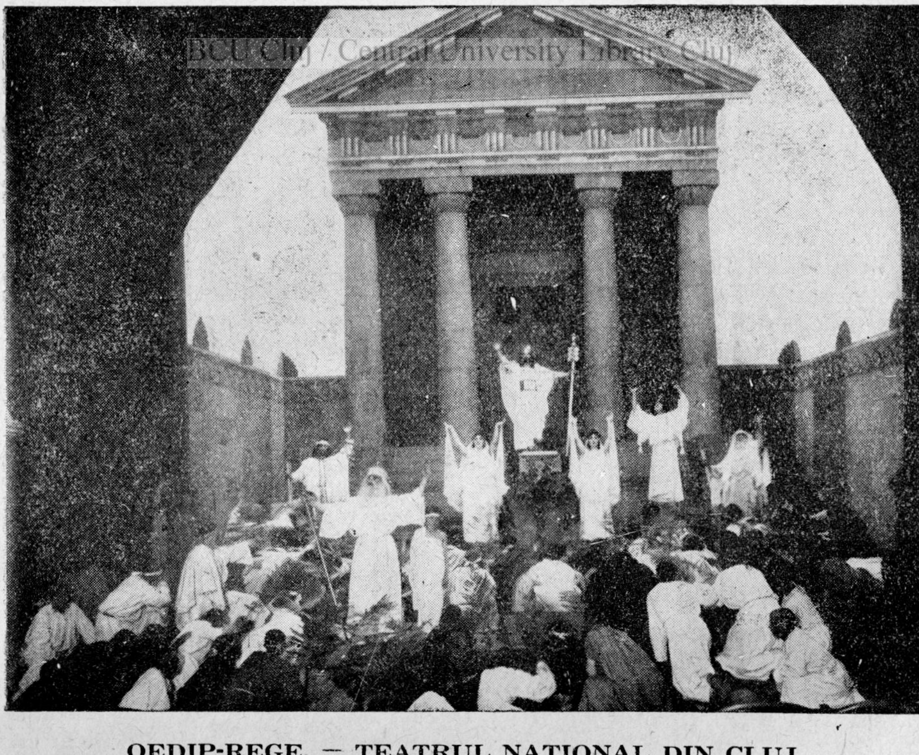
Și consiliul orășenesc când nu are treabă ... face anchete. Așa s'a întâmplat că dupăce zece ani de zile, toate consiliile orășenești ungurești și românești n'au făcut altceva decât tot anchete, stabilind de vre-o douăzeci de ori că Clujul nu poate fi aprovizionat cu curent electric până ce uzina nu va fi complectată cu noui mașini, s'a instituit o nouă comisiune de anchetă, probabil pentru ca să stabilească acelaș lucru.

D-nii concurenți în cărdășie cu ziarul „Ellenzék" caută motive pe baza cărora să îndepărteze pe d. Roată. Se credea că în cursul anchetei se vor găsi motive. Au început deci cercetările. Toată lumea a fost anunțată să facă depoziții împotriva d-lui Roată. Comisiunea de anchetă cercetează și deliberează de câteva săptămâni și cum nu s'a găsit până acum nimic în sarcina directorului uzinei electrice, credem că abila comisiune va mai cerceta un singur lucru. Va cere înfățișarea moașei d-lui inginer Roată sperând că va putea descoperi cel puțin un delict pueril al acuzatului de pe timpul când era în fașe. Dar nu-i bine să-ți vâri nasul în toate. Aceasta o vede acum și comisiunea și neputând găsi nici o vină serioasă d-lui Roată, ea este în căutarea unui țap ispășitor. Poate se va prezenta vre'un concurent al directorului ...

In felul acesta d. inginer Roată în scurtă vreme își va lua din nou postul în primire. Și pentru ca consiliul să dovedească totuși incapacitatea lui, îl sfătuim să nu repare uzina electrică, îl asigurăm că la iarnă, nu vom avea lumină electrică dacă nu cumva vor lumina inteligențele d-lor din consiliu.

BALETUL OPEREI ROMÂNE DIN CLUJ CU D-L LIGETI.

OEDIP-REGE. — TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ.

Se caută un director dispărut.

Avizul artiştilor dela Opera română din Cluj. — Ei văd abia odată pe lună simpatica faţă a domnului Popovici. — Director sau perceptor?

Artiştii dela opera din Cluj aşteaptă cu înfrigurare pe d-l director Popovici pe care cu tot dreptul îl pot considera dispărut, întrucât în aceste luni de vară d-sa se crede că va lua concediu ca tot omul.

De ce să ne mirăm noi cetitori de rând de acest fapt divers, cari bine ştim că funciţunea de director este foarte grea şi reclamă prezenţa zi cu zi a d-lui Popovici la Cluj. S'au oare cine va rezolvi zilnicele greve lockcuturi, conflicte de muncă şi alte neînţelegeri nesfârşite şi infinite pe cari ne bucurăm să le vedem la Opera din Cluj? De sigur d-l director cu cunoscuta-i toleranţă şi fineţă ...

Dar de — artişti sunt răutăcioşi şi le place grozav să calomnieze. Aşa s'a întâmplat şi cu bonboana noastră de director dulce.

Nici mai mult, nici mai puţin — horribile dictu! — Ei afirmă că nu au director. Ei ştiu doar atât despre o persoană, care se numeşte Popovici că la fiecare 20 a lunei — afară de cazul când el uită — soseşte la Cluj din Capitală şi le aduce salariul enorm de 2—3000 lei la lună, din care artiştii sunt ţinuţi să ... moară de foame.

Restul timpului d-sa îl petrece cu alte ocupaţiuni pe cari le va fi având la Bucureşti.

Acum să întrebăm noi pe cetitori cui dau ei dreptate? Artiştilor, cari se agită încontinu şi nu sunt dispuşi să muncească de pomană, provocând neregule şi greve fără de sfârşit, s'au d-lui director Popovici care nu poate nici dânsul trăi din mizerabilul salar de câteva zeci de mii la lună şi este silit să-şi vadă şi de alte ocupaţiuni la Bucureşti?

In aceste împrejurări nenorocite cerem intervenţia ministerului, ca să numească un perceptor definitiv la opera din Cluj, care să uşureze îndeletnicirile d-lui Popovici, plătind personalul operei, — credem că d-l ministru al cultelor şi artelor va mai acorda un spor de salar de câteva

zeci de mii d-lui Popovici care în felul acesta poate va găsi modalitatea de a petrece mai mult de 2—3 zile la Cluj ca până acum. S'au dacă este bine ca opera din Cluj să aibă directorul ei la Bucureşti, atunci cerem ca să se înfiinţeze un post de director al operei din Cluj la Bucureşti şi cu aceeaşi măsură pentruca Ardealul să nu se simtă nedreptăţit, să se mai înfiinţeze un

post de director al operei din Capitală... la Cluj.

In felul acesta credem că va fi rezolvită definitiv criza de câţiva ani de zile care durează la opera noastră. Directorii operelor credem că vor fi mulţumiţi putând susţine contactul cu artiştii lor prin telegrafie fără fir şi aeroplane.

Când artiştii nu-şi vor mai vedea directorul şi publicul îl va şti în cealaltă parte a ţării, suntem convinşi că nu v'a mai exista criza dela operă şi toată lumea va cânta veselă:

„Ce-am avut şi ce-am pierdut..."

G. dur.

Nu avem români în ţara românească.

S'au conducătorii noştri dau mai lesne de străini de cât de români. — Românul la treabă grea, străinul la pradă uşoară.

Oradea-Mare — Ardealul s'a descotorosit de un demnitar trimis pe capul nostru cu paşaportul — recomandaţie al d-lui Văitoianu în timpul cât era ministru.

Era vorba de un fost prefect de Oradea-Mare.

A trebuit să treacă câţiva ani de zile, pânăce în fine s'a găsit un român în ţara românească să merite a ocupa demnitatea de prefect şi de inspector general administrativ. Aşa suntem noi. Pe semne figura anormală, roşie şi plină de pistrui lungă şi subţire ca o scândură ne răpeşte mai mult atenţiunea. Şi cum suntem sentimentali din fire ne îndrăgim mai mult de ori ce este venetic şi neobicinuit, de cât de fraţii noştri, cari ori ce s'ar zice, dar nu au nici pistrui nici nu sunt circumcişi...

Când noi aci Grosvardein scăpat di Iuda Barbarossa toţi rumunii bocitau drei Jahre şi pentruca să nu murim dija de supurare trimis el nouă leben scrisoare di mai jos dela Tirg-Moresch unde el fost numit tot prefectele ca să fericească dija şi pe unguri nu numai pe rumuni.

Petersohn Rothbart Iulian Iuda von Barbarossa din Târgu-Murăş cătră „Vulturul" in Groswardein

Tirg-Moresch la Actuber 1

Domili Ridochter-leben!... Io şti bine chimche pi tate lume rumuneschi von Grosswardein dorut chind pi mine Herr von Minister motat din mundru voraş Grosswardein la Tirg-Moresch Zerspring! Dar nimiche, so zai zall ech lebe che iare vine la Grosswardein unde am atita prieten chit pene este pi brosca şi... scintific scris Herr profesor Bogdan Ionescu-leben dela Cacademi di dreptele in Grosswardein. Piţegepores!... Chind io aduce aminte cum io imitati pi Iehovah chind fost prifectele jodeţoloooi aşa, che Iehovah focut lume din nimiche, şi io focut din nimiche drei milionen baares... cum Jehovah pote asconde taina viitoruloi, aşa io potut asconde 110 wagon din 150 wagon kukurutz-popuşoiu care vinit dila Centrala... din Bukarest pintru che se munca malai prostele ţeran rumunesca; cum Jehovah loat minte dila acele vomeni care vrot se zideasche torno Bavilon puna la ceriu,... şi io loat minte dila acele Grünstein-leben, Lica şi alţi antreprenori şi esploatatori de podure şi focut che se plateasche la mine molt sote de mii Lai, zai zall ech lebe... Dairidiridoooi, macht sich grais cum fost o chind fost prefectele liferantele di

antik Möbel pintru graiser jidovooo din Bukarest, Ia ia da Schlag zall trife, nimiche no ieste staendig pi pomunt aşa şi io tribuit şi mergem che aşa vrut Herrvon Moşoi-leben şi aşa io plecot cu nasele plicat puna la capeto spinarelooi şi cântând ...

Io mi duc Bihor remune
Zali plunge dupa mine,
Zali Schwartz cu ochi di mure
Din satu Negru-Podure
Care tot la septămâna
Mi dat gură coşer bună
In kammer numero vier
La Hotel Rimanoţir.

Piţegepores! La Voradia Groiswardein chind io vinit ca einfacne Lehrer von französiche Sprache şi chemische Wissenschaft cu pantalone cu fondele sparte şi crace scurte şi cu jakette cu cotele rupt şi cu peptar impodobit cu ganze Speiszettel pe un întreg Woche ... am fost ghezduit la Künstler Coloman-lebe din Adler-passage şi chind la iel perit löffel, gabel di argint şi alte lucru mit Wert, atunci iel fost otita obraznic che focut la mini Wohnungsperchzition cu polizei şi ... und so weiter ... nu dorit se pune pi mini la răcoare che za zall ech leben iel jidovo negro şi io jidovo roşu adica doooi jidovoooi şi un jidov nu face ro la celalalt jidov ...

Domili Ridochter leben! Acum se trece io la alt tema, adiche se striga tare chit io pot din gramazo me lung ca la barza, che Herr von Alexandrescu-leben dela Banke Rumuneschi ieste doşman la mini şi iel zis che io nainte di ce fi prefectele cerut dela iel 100 Lei impromot se plătesc chiria şi azi mach ich mich grois che pot se plătesc chiria fantastic şi che io chimperat nu de mult dela Möbel-fabrik din Arad Möbeln cu 180.000 Lai, puna chind înainte cu un an chind nu eram prefectele ovutam 180.000 păduchele în barba me cel roşu ... şi tot atita stelniţa în patu me. Zerspring Herr von Alexandrescu-leben, dacă dumita ... este mundru che ai ordinele mare aloi Mihai Viteazole şi munca la masa în tot ano odata cu Seiner Majestaet der König, io înche nu sunt mai îndărepte şi pot fi mundru şi io che am ordinele marele cordon Piţegepores cu Mogen Doved şi munca la coşertrakterai la fiecare şabes cu Reb Menachem Ţiţesbáisser ficat cu şpinat de ghisca ... pardon, şpinat cu ficat de ghisca, ...

Acuma se spune io tot tare, che culturconsilier Dejeu-leben din Groisswardain drept che scaldat cu mini şi vozut cartele me cel di botez ... dar pentru acta nu ar fi trebuit se umble gura la iel şi se spuie püktlich che pi mini botezat haham leben cu briceag. Halts Maul Dejeaux, ... Ich grüsse cu mare iobire pi polizeiprefectele Catana-leben, pi fostele prefectele dachter Ardelean-leben, pi domili Schwartz-leben şi pi toţi cei vomeni din Groswardain şi Bihor care ojutat la mini se face drai millionen Lai baares şi pi care io ras fără săpun. Aici la Tirg-Moresch nu ieste bon teren ... che vomeni sunt mai cuminte. Zersspring! Auf wiederschae! Pitregepores!

Petersohn Juda Rothbart Iulian

BALET

OEDIP-REGE — TEATRUL NAȚIONAL CLUJ

Sfaturi practice pentru ceice doresc să-şi facă milioane

Secretul falimentelor din ultimul timp. — Cum şi-a făcut avere Abraham Ţiţelbaum? — Dece românul nu este bun negustor?

Se pare că situaţia economică în care ne aflăm azi şi care impune la toţi, îndeosbi comercianţilor şi industriaşilor noştri o gospodărie foarte solidă şi bine chibzuită, nu prea prieşte noilor cavaleri ai industriei şi finanţelor, pripăşiţi la noi în cursul războiului cine ştie de pe ce plauiri poloneze s'au galiţiene. Intr'adevăr trebuie să facem o mică paralelă între cercurile noastre negustoreşti naţionale şi acelea streine ridicate pe spatele bietului nostru credit naţional încercat în timpul vâltoarei războiului.

Nu vi-sa părut oare caracteristic faptul că în ultimul timp atâţia şi atâţia negustori şi-au închis prăvăliile şi atâtea întreprinderi au decedat în mod forţat? Dar v'aţi întrebat vre-o dată ce origine au aceşti negustori şi mai ales ce origine au fondurile învârtite de către ei?

Să dăm noi aci un răspuns la aceste întrebări. In ultimul timp am auzit de falimentul comerciantului Dick Iacob, a diferitelor concordate forţate a întreprinderilor a căror nume nu mai este necesar să le relevăm. Destul să amintim că multe dintre aceste întreprinderi firme individuale sau societăţi au dispărut lăsând în urma lor datorii de zeci de milioane lei.

Am putea da cazuri concrete când modeşti negustori de haine vechi cu coatele rupte, s'au umili comercianţi de şireturi de ghete s'au alte articole tot atât de indispensabile scoborând coastele Carpaţilor păstrându-şi pentru un moment ocupaţiunea iniţială, peste o singură noapte au ajuns să dispună peste averi de milioane schimbându-şi, odată cu hainele zdrenţoase şi atitudinea lor umilă cu aerul caracteristic al îmbogăţiţilor de răsboiu.

Pentru noi românii, nu numai pentru laici, dar şi pentru negustori versaţi, această schimbare la faţă constituie un adânc secret. Negustorii noştri au fost obicinuiţi să muncească de mici, adunându-şi cu muncă cinstită şi îndelungată acel capital modest, pe care trebuia să 'l mânuiască mai târziu şi la care ţineau cum ţine orice om la averea lui muncită.

Iată explicaţia dece nu am văzut negustori români hazardându-se la afaceri nesigure, cari eventual întreceau puterile lor. Iată dece negustorul nostru este modest, dacă vreţi, chiar „sgârcit". Faţă de această categorie de negustori, cari prin soliditatea lor au fost totdeauna cei mai preţuiţi sprijinitori ai creditului nostru economic intern şi extern, avem o altă categorie de negustori, din care spre mulţumirea noastră cea mai mare lipsesc negustori români.

Această categorie este a negustorilor pripăşiţi la noi, cari nu au nici o legătură nici cu pământul acestei ţări, nici cu sentimentul cinstit de negustor solid al neamului nostru.

Dacă ar trebui să vă caracterizăm în câteva cuvinte aci pe negustorul angrosist, care astăzi are vile pompoase, care se lăfăieşte în bogăţii şi sfidează lumea trecând pe străzi cu automobile sclipitoare, ar trebui să vă facem cam următoarea scurtă biografie.

*

Este copilul lui Avram Ţiţelbaum crescut în ghettoul soios al comunei jidoveşti oarecare din Polonia orientală. Crescut de părinţii săi îmbrăcaţi în costume inexcepţionabil ort. jidoveşti chir şi el purta o pereche de tribişonă mai mult sau mai puţin scârlionţaţi pânăce într'o zi această păsărică ortodoxă îşi luă zborul nici ea nu ştie cum, mai mult din instinct în spre sud.

Aci întâlni o generaţie de tranziţie, cinstiţi negustori din Maramureş. El fu introdus în tainele comerţului cu haine vechi, ouă adesea, clocite, sau piei de miel şi de iepure, sau dacă avea mai multă şiretenie moştenită cu mai puţină frică, îşi făcu ucenicia în contrabandă. Aşa i-se desvoltă sentimentul ereditar de negustor cinstit şi lăcomia de bani. După o ucenicie mai lungă sau mai scurtă în timpul căreia fu nevoit să cerceteze din boatcă în boatcă tainele Talmudului, tânărul nostru de mare viitor fu expediat cu o staţiune mai la sud. Işi aduse balabusta, fica credinciosului întru Iehova învăţător al său în tainele negustoreşti care î-l ţinu 7 ani de zile fără să muncească ceva serios şi să prezintă la comunitatea evreiască sau corporaţiunea evreiască din cutare oraş.

Ca prin minune i s'au deschis ghişeele băncilor jidoveşti. Tânărul nostru cu împrumut ortodox îşi deschise o mare prăvălie de manufactură. Banii nu erau ai lui, dar ce importanţă are aceasta? Nu este nevoie ca fabrica dela Viena să ştie că el este dator. Comunitatea este foarte discretă şi încrezătoare în fii săi, aşa se întâmplă, că fabrica de textile î-i deschise azi un credit de câteva zeci de mii, mâine de sute de mii şi poimâine de milioane. Creditele comunităţii fură restituite fără lipsă şi cu dobândă mulţumitoare, pentrucă acum fiul lui Israel şi-a luat zborul în viaţă.

Dacă împrejurările turbure ale războiului l'au ajutat, plăti lesne fabricei contul său de o 100 mii creditaţi bani buni din timp de pace, dacă nu fiul lui Abraham Ţiţelbaum nu căzu în disperare. Fabrica de voie de nevoie, în speranţă de a-şi revedea banii îi acordă noui credite.

Ţiţelbaum din milioanele fabricei îşi cumpără casă luxoasă, ţinu casă deschisă şi se plimba cu automobilul, toate pe numele nevestei cu acte dotale în toată regula. Fabrica îi creditase 30 milioane şi în fine pierzându-şi pacienţa pretinde plata. Ţiţelbaum făcu mutre disperate: afacerea merge prost, am pierdut totul, magazinul meu este gol, declara el plângător.

Fabrica să mai facă proces; ce să-i iai lui Ţiţelbaum, care n'are nimic pentrucă întreaga lui avere de milioane este avere dotală a nevestei lui?

Aceasta este povestea concordatului forţat pe care Ţiţelbaum îl închia cu creditorii săi, cari se mulţumiră cu cele 15 la sută oferite de către debitor şi pe cari suntem dispuşi să credem cu toată sinceritatea că Ţiţelbaum le va plăti, nevoind să păteze cu ceva numele lui de negustor cinstit.

Mâine milioanele fabricei sunt proprietatea negustorului Ţiţelbaum.

*

Mai vreţi vre'un comentar? Vreţi să ştiţi de ce este zdruncinat creditul nostru în streinătate? Voiţi să vă îmbogăţiţi şi voi? Dar unde este comunitatea israelită care să vă ridice şi pe voi creindu-vă creditul de milioane şi mai ales unde este acel sentiment lipsit de pudoare, caracteristic celor circumcişi, care vă lipseşte vouă cinstiţi negustori români.

Inundaţiile din apropierea Clujului.

8 morţi şi vre-o 100 case distruse. — Pagube de vre-o 25 milioane.

In noaptea de Joi spre Vineri a avut lor în regiunea Clujului o rupere de nori neobicinuită, care a aruncat în stare catastrofală mai multe sate din apropierea oraşului.

Către seară s'a deslănţuit a furtună neobişnutiă, care de şi a trecut peste comunele din apropierea oraşului nostru, a fost destul simţită şi la Cluj.

In munţii de asupra comunelor Săvădisla, Luna de sus şi Floreşti furtuna a fost cea mai violentă. La câteva ore după furtună enorme puhoiuri de apă şi-au luat drumul spre vale inundând mai multe comune între cari, Săvădisla, Luna de sus şi Floreşti. Valurile furioase au răpit case, şi întregi gospodării ţărăneşti, aducându-le la vale.

Noaptea aceasta a fost o noapte îngrozitoare pentru ţărani din comunele atinse de inundaţie.

Ţăranii au fost surprinşi de valuri în timpul cât ei dormeau, în toate casele apa s'a ridicat la înălţimea de 1—2 metri şi nenorociţi abia au avut atâta vreme să se refugieze în podurile şi pe acoperişurile caselor.

In urma faptului că inundaţia a sosit noaptea şi ea a avut proporţii atât de mari, întrucât cei mai bătrâni ţărani nu'şi amintesc de o catastrofă atât de îngrozitoare, la câteva ore după potolirea valurilor se vorbea deja despre 4 femei şi mai mulţi copii dispăruţi.

Din comuna Luna de sus valurile au târît la vale vre-o 100 de case şi au distrus în calea lor nenumărate gospodării ţărăneşti.

La revărsatul zorilor în apa care acoperea acum comunele se zăreau vitele înecate.

Des de dimineaţa autorităţile din Cluj fiind avizate au sosit la faţa locului pentru ajutorarea sinistraţilor.

S'a constatat că valurile au făcut mai multe ravagii în comuna Luna de sus. Până Vineri înainte de masă au fost găsite 8 cadavre. Au pierit peste 100 vite în valoare de 500 de mii lei. Toate semănăturile oamenilor au fost distruse.

Valurile furioase au luat cu sine case şi grajduri întregi. Mai mult de 100 case au fost prefăcute în ruine.

Populaţia suferă foarte mult, fiind lipsită de orice mijloace de existenţă. Autorităţile au întreprins o acţiune de ajutorare a sinistraţilor împărţind deocamdată suma de 100 de mii de lei şi s'au cerut totodată ministerului noui fonduri.

Paguba suferită de comunele atinse de inundaţie, întrec suma de 25 milioane lei.

O lămurire.

Sub titlu de „Scandalul dela Hotelul New-York“ din Cluj, în revista „Gyilkos“ a apărut un articol injurios la adresa întreprinderei noastre. Pentru lămurirea publicului, cu onoare Vă rugăm să binevoiţi a publica următoarele:

1. D-na Elena Rosetti nu a fost asociată ci simplă funcţionară destituită din serviciu, în urma neîndeplinirei obligaţiunilor avute în contractul de angajament.

2. D. Stelian Bolintineanu cu care d-na Rosetti pretinde, că a avut contract de asociaţie nu este proprietar, ci procurist al Intreprinderei, ca atare nu a putut eluda pe „tovarăşa“ sa inexistentă.

3. Nimeni nu a avut să sufere vre-o daună din partea atitudinei întreprinderei, ea având faţă de toată lumea ţinuta cea mai corectă.

4. In ce priveşte pe d. Benjamin dânsul a fost îndepărtat din postul lui de director, fiindcă s'a pornit în contra lui acţiune penală de către parchet, pentru abuz de încrede săvârşit contra întreprinderei. Procesul este în curs. D. Bolintineanu a consimţit să-şi retragă procesul de daune civile, dupăce D. Beniamin l'a despăgubit din cauţiunea sa. Procesul penal este în curs.

5. D-na Rosetti a fost menţinută in serviciul hotelului numai graţie îngăduinţei d-lui Bolintineanu, care este unchiul ei. Din ordinul proprietarului însă ea a trebuit destituită şi evacuată din hotel.

6. Evacuarea d-nei Rosetti din hotel s'a făcut de către poliţie, în baza dispoziţiunilor legale.

7. D. Bolintineanu nu poate fi acuzat cu nimic, din potrivă d-na Rosetti ar trebui să-i fie recunoscătoare, pentru faptul că i-a dus copiii evacuaţi la alt hotel, plătindu-le şi întreţinerea până la reîntoarcerea d-nei Rosetti.

Direcţiunea hotelului „New-York“.

Primarul...

Alegerile în săcuime

Corespondentul nostru Töhötöm Attila, din cel mai unguresc colţ al săcuimei, ne descrie mai jos cu multă fidelitate cum au decurs alegerile în acele părţi binecuvântate ale ţării româneşti.

Domine Spectabilis

„Vipera“ — „Kigyó“

Kolozsvár

Sepsiszentgyörgy. — Auzit noi aci Sepsiszentgyörgy cu mare harag supărare, că iară eşit afară un ujság rumunesc la Kolozsvár. Nu putut ramune acolo unde fost? Dece trebe nouă încă un ujság valah?

Dar, daca este Isten neki. Scriu şi eu dumitale tekintetes Vipera-kigyo, tare prost crezut când gondolit că aci este ţara rumunesc.

Ştiu, che dumita tare fricos, nu vine la Székelyföld che aicea partidul maghiar care rupe ciolanele dumita.

No che tare minunat fost alegeri választás la noi! Nici chind fost la noi Tisza Pişta nu fi văzut mai multe magyar zászlo steag unguresc. Atunci noi fost opoziţie ellenzék şi el induluit cu frac şi cifilinder galben de ouă clocite, care noi dăruit lui bună primire la un miniştrom aşa mare cum el fost.

Dar amu noi mai bine primit Buksán Szilárdka ministrufiok dela Goga care promis nouă mijlocul ţara romunesc face încă odată Magyarország şi che noi putem purta magyar zászlo unde vrem şi la fundul dela pantaloni. Atuncea noi tare mare fost bucurie şi chintat pe loc pentru cinstirea guvernului rumun „Isten áld meg a magyart“.

No che spus nouă mare nostru jelölt deputat Barabás Béla che tare prost este rumunu che el din vechiul regat locuieşte în case cu porcele şi vacele şi che chând întuneric nu ştie care nevasta, care vaca.

Eppen aşa a fost la noi; chind venit un ofiţer dela katanele romune şi spus nouă „gura pe loc“. Şi cum noi nu facut pe loc tăcere rupt dela noi steag unguresc şi calcat pe el cu acelea opincile puturos care fost spânzurat pe parlament unguresc kepviselö haz Budapest in 1919.

Tare mare fost dila noi supărare şi mai hotărît noi facem cu Maniu Gyuluka şi Dan Sever autonomia dila Ardeael chind auzit noi mare bucurie che partidul guvernului magyarpárt făcut tare mare victoria.

Bucurate şi dumita tekintetes Vipera-kigyo che şi dumita ai să auzi prin parlament rumunesc cum Barabás Béla şi Szlele Béla vorbeşte pentru cinstirea neamului rumunesc şi regelui valah.

Am spus io tare prost valah. Aşa fost staţiunea Bereczk chind chintat noi tren întreg de boanghene „Isten áld meg, hazádnak, Rákoczy, atunci şef dila staţion şi iară ofiţer valah dus pi noi la mijloc dila câmp şi spus chinte acolo. — Aşa nu place la valah chintece frumos!

Dar acu tare mare dela noi bucurie che partidul guvernului magyar párt iară făcut la noi Magyarország şi chind dumita vine Haromszék pune dumita gaura dila palton magyar

zászlo altfel manancă dumita tare mare paruială nyomoritas.

Inca odata trimite pe dumita şi toate gazeteler umunesc ujság unde fost.

Töhötöm Attila
mare chortès dila tokánypárt dila guvern, fost căprar dila tigris zászloalj care apărat carpaţi şi fugit Budapesta 1918.

Intrebări indiscrete

Ar putea să ne spună d-l Octavian Goga dacă „ideea naţională" mai este în marş şi încotro merge: înainte, sau înapoi? ...

*

Ar putea să ne spună d-l Sever Dan cum s'a împăcat cu „fanarioţii, pungaşii şi ţiganii" regăţeni din partidul liberal? ...

*

Ar putea să ne spună d-l Gyuluka Maniu cu aproximaţie câţi ani au să dureze pertractările ce a început cu partidul liberal?

*

Ne-ar plăcea să ne răspundă d-l Ştefan Cicio Pop cum a rămas fără mandat ?

*

Ne-ar plăcea să ştim de ce nu s'ar mai lăpăda Szele Béla ca să poată intra în parlament?

*

Nu cumva d-l Barabás Béla a confundat ţăranul român cu neamul său când a făcut declaraţiile ce i-se impută?

*

Dece Tischler Moriţ şi Eugen Goga când se întâlnesc discută atât de amabil?

*

Dece vrea să se împace Tischler Moriţ cu moţii?

*

Dece nu mai intentează Szele Béla dela „Brassoi Lapok" încă un proces revistei „Gyilkos"?

*

Când vine la Cluj Szele Béla?

*

Ar putea să ne spună d-l Dr. Cărpinişan dece a rămas goală casieria oraşului?

*

Ce-ar zice d-nii Iahoda, Meteş şi inginerul Savu dacă în numărul viitor ne-am ocupa de gingaşa chestiune a apometrelor?

*

Ce-ar face comunitatea evreiască dacă l'ar pune în libertate pe Reinitz?

*

N'am da pentru mult dacă ne-ar spune d-l Bethlen, primministrul Ungariei, pe partea dreaptă sau cea stângă l'a pălmuit Iuszt?

*

Ce crede Windischgraetz, merită să mai fi patriot?

*

Ştie fabrica „Renner" că armata se interesează de soartea prăzii de războiu de pe timpul lui Mackensen?

*

Cum se simte d-l Farkas Mozes în fotoliile sale din 1918?

Anecdotele Viperei

PARTIE BUNĂ

Judecătorul: Ești căsătorit?

Acuzatul: Da, dar dacă d-l judecător știe..... o partie bună sunt dispus să divorțez...

FASIUNEA

Judecătorul: Câți ani aveți?

Acuzata: Treizeci.

Judecătorul: Acum trei ani spuneați acelaș lucru, care este explicația?

Acuzata: Știți d-le judecător, eu nu am obiceiul să'mi schimb fasiunea.

AVIZ.

Caut ortodocși naționaliști să-i trec prin purgatoriu.

Gold-iş

SPECULA

Un jidan, dupăce se botează catolic peste un an trece la protestantism. Un cetățean îl întreabă:

— Bine mă, dece nu te-ai botezat drept protestant?

Jidanul: Dragul meu, lumea are obiceiul prost să te întrebe ce ai fost mai înainte. Așa pot să răspund că am fost catolic.

LOPAS-iş és GOLD-iş

Un jidan întrebat, de ce a intrat în partidul averescan, răspunde:

— Cum să nu întra eu dija in partida popor când acolo iste dija și **Lopaş** și **Gold-iş.**

BĂNĂŢEANUL

Caporal Strâmbu: Să trăiești domnule locotinent, să nu fie cu năcăjire, da am scăpat țugu, că tarie î-i năroadă Vieta mea. Când am pliecat dacasă s'o hăbușit la cap și 'n loc să-mi bage urlaubu în cârpă, smincita mi-o bâgat... carcea dă pă scroafă și așa nu m'or lăsat pe izâmban.

D-lui Ministru Petru Groza

Bucureşti

Societatea moaşelor vă felicită stop sperăm că şi în viitor ne ve-ţi acorda mult preţuitul D-voastră concurs stop ca ministru stop.

Societatea moaşelor din Ardeal, Banat, Crişana, şi Maramureş.

Societatea Moaşelor

Cluj

Am îmbătrânit stop.

Groza

AL NOSTRU SAU AL LOR...

Barabas Fekete kövér, Cigány Béla

Arad

Fóméltoságodnak gratulálok a csillaghoz és az oláh mandatumhoz De mint hazaárulót Horthy beirta a feketekönyvbe stop.

Szigeszku Iózsef

D-lui Iosif Sigescu

Budapesta

Integritatea României o apăr cu sângele meu stop steaua am urmat-o ca un mag dela răsărit, am primit un mandat pentru meritele neperitoare din trecut stop.

Béla Barabás.

DELA BUFETUL PARLAMENTARILOR

Avizăm pe cei flămânzi că în campania electorală am distribuit tot cuvântul de onoare de care am dispus. Toate rezervele fiind epuizate, până la complectare vă rugăm să binevoţi a mai răbda. Sperăm că în viitorul apropiat ne vom putea aproviziona cu noui stocuri luând cu împrumut dela viitorii parlamentari.

Promisam Bazaconii
deputat
Valea Cucului.

Toți sug în tihnă.

Maniu (plângător): Aș' suge și eu...

Bolșevicul: Dacă ar da-o gata mai iute să le-o iau eu.

Tipografia „VIAȚA" Cluj, Str. Regina Maria No. 36.